

OSZCZĘDNOŚĆ

Organ „Związku Galicyjskich Kas Oszczędności“

Wychodzi raz na miesiąc.

Redaguje

Biuro Związku.

Redakcyja i Administracyja

Lwów, ulica Stryjska 1. 4.

Prenumerata

roczna z przesyłką pocztową 5 kor.

Ogłoszenia

70 kor. za stronę, przy powtarzaniu odpowiedni opust.

TREŚĆ: Reforma administracyi. — W sprawie amortyzacyi książeczek. (Dokończenie). — Stowarzyszenia kredytowa żydowska w Galicyi w r. 1908. — Prawo zastawu za czynsz na sprzętach domowych. — Orzeczenia Trybunału administracyjnego. (Ciąg dalszy). — Notatki: † Karol Gutkowski. — Nowa Kasa oszczędności. — Dwudziestopięcioletni jubileusz. — Statut funduszu opieki mieszkaniowej. — Nowy Sąd powiatowy. — Wykaz wkładek za miesiąc maj. — Inseraty.

Reforma administracyi.

Cesarz wystosował następujące pismo do br. Bienertha:

„Kochany baronie Bienercie!

„Postępujący rozwój całego życia ekonomicznego i umysłowego doprowadził do wielkiego wzmożenia się zadań państwa i zadania te stawiają czynnościom administracyjnym nowe, większe wymagania tak pod względem treści, jak rozmiarów. Jest mojem życzeniem, aby wraz z administracją państwową, której wypróbowaną podstawę i ducha obowiązku radbym zachować, także administracyja krajów i innych związków autonomicznych została rozwiązana w sposób zgodny z duchem nowoczesnym i aby dotrzymała kroku wzrostowi potrzeb ludności. To dzieło reformy objąć ma administracyę wewnętrzną oraz administracyę finansów i oświaty, a skuteczne powodzenie tego dzieła upatruję w odpowiednim przygotowaniu go przez współdziałanie nauki i praktyki. Widzę się tedy spowodowanym zobowiązać Pana do utworzenia i zwołania komisji do poparcia reformy administracyi, komisji, złożonej ze znawców zawodowych na polu administracyi państwowej i autonomicznej, oraz z reprezentantów nauk państwowych.

„Komisya ta ma badać obszernie i rzeczowo wszystkie kwestye, dotyczące reformy według dołączonych tu, a przezemnie zatwierdzonych zasad. Czynność jej odnosić się ma przedewszystkiem do organizacyi władz administracyjnych, oraz do załatwiania spraw i do postępowania administracyjnego, przyczem szczególnie należy zwrócić uwagę na stosunek administracyi państwowej do autonomicznej. Ma się mieć na oku to, aby za pomocą ulepszeń rzeczowych połączyć uproszczenie formy z jak najpożyteczniejszą skutecznością, a równocześnie ma się dążyć do ograniczenia wydatków administracyjnych ze względu na finanse państwa i krajów,

„O wynikach prac swoich zda mi komisya sprawę w formie opinii i wniosków za pośrednictwem mego rządu, którego zadaniem będzie uchwały komisji dalej opracowywać, aby w końcu rzecz cała weszła na tory ustawodawcze. Zarazem podaję Panu listę członków powołanych do komisji i polecam Panu, abys zarządził, co należy, aby komisya mogła

szybko się zebrać. Spodziewam się, że prace tej komisji, poświęcone dobru wszystkich obywateli państwa, doznają wszędzie skutecznego poparcia.“

Gödöllö, 22 maja 1911.

Franciszek Józef m. p.
Bienerth m. p.

Równocześnie wydane zostały następujące postanowienia co do czynności komisji dla reformy administracyi:

§ 1. Zadania komisji. Komisya ma po myśli najwyższego pisma odrębnego z dnia 22. maja 1911 współdziałać w przygotowaniu reformy wewnętrznej administracyi jakoteż w sprawach oświatowych i skarbowych. jako organ doradczy. Jest ona powołaną, do zbadania i zaopiniowania wszystkich kwestyi odnoszących się do tej reformy. Czynność jej rozciągnie się w szczególności na organizacyę władz administracyjnych, na tok postępowania i załatwiania, przyczem szczególniejszą uwagę zwrócić należy na stosunek władz państwowych do autonomicznych.

§ 2. Skład komisji. Komisya, których członkowie, na propozycyę prezydenta ministrów są powołani najwyższym postanowieniem, odbywać ma posiedzenia we Wiedniu pod kierownictwem przewodniczącego zamianowanego przez cesarza. W razie przeszkody, ma przewodniczyć zastępca również przez cesarza mianowany.

Urząd członka komisji jest honorowym i żadne wynagrodzenie nie jest doń przywiązane; jednakże członkom komisji, którzy nie mieszkają we Wiedniu, przyznana będzie wolna jazda, względnie zwrot kosztów podróży a następnie przez czas pobytu we Wiedniu z powodu posiedzeń komisji zwrot wydatków w kwocie 20. koron dziennie.

Komisya jest upoważnioną, przy omawianiu poszczególnych przedmiotów, zapraszać w razie potrzeby dla poparcia poruczonych jej zadań osoby po za komisją stojące których współdziałanie okaże się pożądanem dla ich wiedzy fachowej.

§ 3. Zewnętrzne formy działalności komisji. Działalność komisji będzie uregulowaną w ramach niniejszych postanowień regulaminem, przez nią samą uchwalic się mającym. Komisya zbiera się na wezwanie przewodniczącego i jest zdolną do

obrad, skoro jest obecną przynajmniej połowa jej członków.

Uchwały zapadają większością głosów; w razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego, albo też jego zastępcy, którzy zawsze mają pełne prawo głosowania.

Dla przygotowania prac dla poszczególnych większych działów reformy, mogą być tworzone wydziały, a co do ich składu i regulaminu postanawia sama komisya.

Posiedzenia komisji i jej wydziałów nie są jawne o ile komisya w poszczególnych wypadkach po porozumieniu się z ministrem prezydentem inaczej nie postanowi.

§ 4. Plan pracy. Plan pracy i sposób jego przeprowadzenia oznacza sama komisya. Rząd jednakże ma prawo, każdego czasu co do poszczególnych kwestyi, stojących w związku z reformą administracji, zasiągnąć zdania komisji.

Skoro tylko ostateczne wyniki co do pewnego zamkniętego zakresu prac są przygotowane, mają one być w formie opinii i propozycji natychmiast za pośrednictwem prezydenta ministrów cesarzowi przedłożone. Minister prezydent propozycje komisji ile możliwości jak najrychlej wedle obowiązujących postanowień weźmie pod obrady w łonie rządu i ewentualnie przedłoży je do ewentualnego zużytkowania w drodze ustawy lub rozporządzenia.

Komisya ma dalej z upływem każdego roku tą samą drogą przedłożyć cesarzowi sprawozdanie z czynności w ciągu ubiegłego roku.

Tak poszczególne jak i roczne sprawozdania po ich przedłożeniu prezydentowi ministrów mają być podane do publicznej wiadomości w terminie, który będzie oznaczony po obopólnem porozumieniu się. Po za tem ogłoszenia o czynnościach komisji mają tylko wówczas być wydawane skoro to postanowi komisya w porozumieniu z prezydentem ministrów.

§ 5. Prawa przewodniczącego. Przewodniczący kieruje obradami komisji, załatwia jej bieżące czynności i zastępuje ją na zewnątrz. On ma się w szczególności starać o przeprowadzenie planu pracy jak najmniej o regularny i możliwie szybki postęp prac komisji i wydziału. Komisya jest uprawnioną przydzielić przewodniczącemu, za jego zgodą dla ulżenia mu w tych obowiązkach, stały komitet składający się najwyżej z pięciu członków.

§ 6. Stosunek na zewnątrz. Z władzami państwowymi i autonomicznymi komunikuje się komisya za pośrednictwem prezydenta ministrów, który też przydziela komisji do dyspozycji siły pomocnicze do sprawowania potrzebnych czynności biurowych.

§ 7. Dostarczanie informacji i wyjaśnień, zapytywanie rzeczoznawców i informatorów. Na żądanie komisji będą jej przez rząd dostarczone z największym pospiechem żądane informacje i wyjaśnienia do dyspozycji. Komisya jest uprawnioną zapraszać rzeczoznawców i informatorów jakoteż i inne osoby, których wiadomości i doświadczenia mogłyby dla spełnienia zadań mieć pewną wartość, — do osobistego jawienia się celem przesłuchania lub do złożenia pisemnych wyjaśnień. O ile chodzi o osoby będące w służbie państwa lub przedsiębiorstw państwowych, ma komisya co do wyboru osób porozumieć się z prezydentem ministrów, którego też pośrednictwa w tych wypadkach należy użyć dla doręczenia zaproszeń.

§ 8. Udział rządu w naradach komisji. Minister prezydent, minister ressortowy jakoteż prezydenci najwyższej Izby rachunkowej, trybunału

administracyjnego i trybunału państwa mają prawo brać udział w posiedzeniach komisji i wydziałów lub dać się zastąpić przez podwładnych urzędników. O zwołaniu posiedzeń komisyjnych lub wydziału ma być w czas zawiadomiony minister prezydent, jakoteż szefowie tych działów, których zakres działania ma być przedmiotem obrad, przy czem ma im być udzielony porządek dzienny posiedzenia.

§ 9. Czas trwania komisji. Komisję ustanawia się na razie na trzy lata; po upływie tego czasu w razie potrzeby na wniosek przewodniczącego komisji, przełożony za pośrednictwem ministra prezydenta, może być czas trwania komisji najwyższem postanowieniem przedłużony.

Do komisji tej cesarz powołał następujących członków: byłego ministra dra Baernreithera, profesora uniwersytetu w Wiedniu dra Edmunda Bernatziaka, b. ministra dra Bilińskiego, b. ministra, prof. uniwersytetu czeskiego w Pradze dra Brafa, b. ministra hr. Bylandt Rheidta, członka Wydziału kraj. czeskiego dra Eppingera, profesora uniwersytetu czeskiego w Pradze dra Grubera, b. ministra Haerdla, prof. uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie dra Władysława Leopolda Jaworskiego, b. namiestnika hr. Franciszka Merveldta, burmistrza miasta Wiednia dra Neumayera, b. szefa sekcji hr. Pacego, profesora uniwersytetu w Wiedniu dra Philippovicha, zastępcę marszałka krajowego w Galicyi dra Tadeusza Pilata, prezydenta senatu Trybunału administracyjnego dra Ploya, prof. uniw. niemieckiego w Pradze dra Henryka Rauchberga, profesora politechniki w Wiedniu Redlicha, marszałka kraj. hr. Rhomberga, członka czeskiego Wydziału krajowego hr. Schönborna, prezydenta senatu Trybunału administracyjnego hr. Schwarzenaua, prof. uniwersytetu w Wiedniu dra Seidlera, b. ministra dra Witteka i b. ministra dra Żaczka.

Przewodniczącym komisji mianował cesarz hr. Schwarzenaua, jego zastępcą hr. Pacego.

Do prac tej komisji społeczeństwo przywiązuje wielką wagę, — byc może że reforma administracji przyniesie także i kasom oszczędności w Galicyi pewne korzyści, a może przynajmniej tę jedną, że nie będą potrzebowały latami całymi wyczekiwać na zatwierdzenie ich preliminarzy i uchwał tyczących się rozdziału czystych zysków.

W sprawie amortyzacji książeczek.

(Dokończenie).

Podania nie należycie umotywowane lub takie, w których nie podano istotnych znamion książeczki, powinny być przez sąd alimie odmownie załatwiane, wątpliwości jakieby się mogły nasunąć czy to co do legitymacji proszącego czy to szczegółów naprowadzonych w podaniu o zaginięciu książeczki wyjaśnione.

Na skutek takiego podania sąd zwraca się do kasy oszczędności z żądaniem o oświadczenie się na wniosek strony o wdrożenie postępowania amortyzacyjnego.

W tem stadyum sprawy kasa oszczędności nie ma już wcale obowiązku badać, czy proszący o amortyzację ma legitymację do tego, a o ile daty w zapytaniu sądowem są zupełnie zgodne z księgami kasy, jeśli w księgach nie ma jakiejś adnotacji któ-

raby niedopuszczała amortyzacyi, wówczas ma się na wniosek oświadczyć przychylnie, w razie zaś jakiegokolwiek najmniejszej sprzeczności lub niezgodności z księgami winna oświadczyć się przeciw wdrożeniu postępowania amortyzacyjnego z krótkim podaniem motywów.

Po przychylnem oświadczeniu się kasy, sąd wdraża postępowanie amortyzacyjne zadraża trzykrotne ogłoszenie w gazecie urzędowej wydaje kasie zakaz wypłaty na zaginioną książeczkę a po upływie sześciu miesięcy licząc od daty ostatniego edyktu może być książeczka uznana za umorzona. O wydanie orzeczenia amortyzacyjnego w zasadzie może prosić tylko ten, kto wniósł prośbę o wdrożenie postępowania amortyzacyjnego. Jeśli atoli w międzyczasie właściciel książeczki zaginionej odstąpił swe prawa komuś trzeciemu w takim razie ten trzeci może wnieść podanie do sądu o wydanie orzeczenia, w tym jednakże wypadku takie przeniesienie prawa winno być w sposób wystarczający udowodnione.

Podanie o wydanie orzeczenia amortyzacyjnego musi być wniesione do tego sądu, który wdrożył postępowanie edyktalne. Podanie to podlega stemplowi na 1 K.

Sąd przed stanowczem załatwieniem winien po myśli reskryptu ministerstwa sprawiedliwości z dnia 9. grudnia 1854 zapytać się ponownie kasę oszczędności, czy nie zachodzą jakie przeszkody co do wydania orzeczenia amortyzacyjnego i nadmienić, „że zapytanie to ma być uważane jako prowizoryczne orzeczenie amortyzacyjne“. O ile kasa nie sprzeciwi się ostatecznemu wydaniu orzeczenia amortyzacyjnego, sąd takie orzeczenie wydaje, zaginiona książeczka zostaje umorzona, kasa wydaje duplikat i od tej chwili wszelkie wypłaty może skutecznie tylko na podstawie duplikatu.

Jak z przedstawienia tego widać, umorzenie książeczki wkładowej nie natrafia na żadne trudności; dość znać nazwisko, numer ewentualnie stan wkładki, aby bez wiedzy i woli właściciela przeprowadzić w przeciągu sześciu miesięcy umorzenie książeczki.

Nie da się zaprzeczyć, że w wypadkach, gdzie postępowanie amortyzacyjne zostało zupełnie prawidłowo przeprowadzone, gdzie kasa oszczędności postępowala z całą ostrożnością zaraz przy pierwszym zapytaniu sądowem, — tam ona na żadną szkodę nie może być narażoną, — ona bowiem na duplikat wypłaci tę kwotę, którą wypłaciłaby obowiązana na pierwotną książeczkę. W razie faktycznego zagubienia książeczki, uszkodzony — o ile natychmiast zgubę w kasie zgłosił narażony jest tylko na pewne koszta połączone z przeprowadzeniem amortyzacyi i ma prócz tego tę niewygodę, że gotówką w kasie złożoną nie może aż do ukończenia postępowania amortyzacyjnego dysponować. Na każdy sposób ponosi on mniejszą szkodę niż każdy inny, który zgubił n. p. gotówkę lub przedmioty choćby nawet wysokiej wartości, których amortyzować nie można i których odzyskanie zawiste jest albo od uczciwości znalazcy, albo od sprytu i gorliwości władz bezpieczeństwa. Gorzej atoli jest w tych wypadkach gdzie właściciel, przechowując nawet bardzo starannie swoją własność, po pewnym przeciągu czasu dowie się, że przechowuje papiery bezwartościowe, bo w międzyczasie jego książeczki zostały umorzone a na duplikaty podjęto całą gotówkę. I tu jest luka w ustawodawstwie. Dla kas oszczędności nie może być decydującą tą okolicznością, że w obec przeprowadzenia postępowania amortyzacyjnego one są zwolnione od odpowiedzialności; w ich interesie, w interesie ich klientów wkładowych, w interesie utrzy-

mania zaufania do instytucji leży obowiązek kas do bardzo ostrożnego i skrupulatnego badania każdej sprawy amortyzacyjnej. Kasy choć może nie są obowiązane badać czy proszący o wdrożenie postępowania amortyzacyjnego ma do tego legitymację, powinny starać się nabrać tej pewności, że przez swe zezwolenie na wdrożenie postępowania amortyzacyjnego nie wyrządzą szkody prawemu właścicielowi. Doświadczenie uczy, że kasy bardzo często nagabywane są zapytowaniami co do pewnych szczegółów odnoszących się do książeczek — li tylko w celach amortyzacyi — we wszystkich tego rodzaju wypadkach lepiej przesadzić w ostrożności, niż przez pozorną może kulancję narażać trzecie osoby na niepowetowane szkody. O ile strona w podaniu do sądu nie poda jak najdokładniejszego określenia rzekomo zaginionej książeczki, tj. numeru, nazwiska, stanu lub wysokości kwot składanych i podejmowanych, należy bezwarunkowo sprzeciwić się wdrożeniu postępowania amortyzacyjnego, a zwłoka przez to spowodowana nie przyniesie stronie prawie żadnych strat, bo kapitał złożony procentuje. Niech przynajmniej największa ostrożność ze strony kas oszczędności choć w części usunie te wadliwości i niebezpieczeństwa, które grożą właścicielom papierów na okaziciela z powodu obecnie obowiązujących postanowień o amortyzacyi.

Stowarzyszenia kredytowe żydowskie w Galicyi w r. 1908.

Jak wiadomo przed paru miesiącami odbyła się w Wydziale krajowym ankieta w sprawie ekonomicznego położenia żydów w Galicyi. — Na polecenie Wydziału krajowego zebrał materiały do tej kwestyi Dr. Stanisław Gruński i obecnie nakładem Wydziału krajowego wyszła ta ciekawa ze wszach miar publikacja pt.: „Materiały do kwestyi żydowskiej w Galicyi.“ W przypuszczeniu że czytelników naszych interesować będą szczegóły, odnoszące się do rozwoju stowarzyszeń kredytowych w Galicyi przytaczamy z tej publikacyi odnośny rozdział w obszernem streszczeniu:

Stowarzyszenia kredytowe systemu Schulzego wśród ludności miejskiej, systemu Raiffeisena wśród ludności wiejskiej rozwijają się w Galicyi coraz pomysłniej, jakkolwiek pierwsze w tempie nieco powolniejszym. Za materiał statystyczny do tej części pracy posłużyły nam „Roczniki stow. zarobk. i gospod. Galicyi“ wydawane od r. 1874 przez dra A. Zgórskiego, zaś od r. 1890 zastąpione „Statystyką stow. zarobk. i gospod.“ ogłaszaną corocznie przez Wydział Związku stow. zarobk. i gosp. pod redakcją sekretarza Związku P. N. Ulmera.

Pierwsze stowarzyszenie kredytowe oparte na wzajemnej poręce członków powstało w Brzeżanach w r. 1864 odtąd corocznie powstawało ich po kilkanaście a nawet po kilkadziesiąt. W latach 1864—1909 powstało w Galicyi 1444 stowarzyszeń w tem 563 chrześcijańskich i 881 żydowskich¹⁾; najwięcej stowarzyszeń powstało w r. 1908 są to jednak stowarzyszenia, które w przeważnej części dotychczas rachunków nie zamykały, dlatego dat statystycznych co do nich nie posiadamy. Nie wszystkie przetrwały do dziś, prawie $\frac{1}{5}$ (19.5%) z powstałych w różnych

¹⁾ za żydowskie uważamy te stowarzyszenia, w których Zarząd spoczywa w ręku żydów.

czasach już dziś nie żyje; najwięcej przestało istnieć po zlikwidowaniu pozasądowym (110) najmniej wskutek konkursu (17), bardzo znaczna ilość wskutek likwidacji sądowej (91), znaczna część przestała istnieć bez likwidacji lub nie weszła w życie (62); najbardziej suchotnicze okazały się stowarzyszenia założone w latach 1880—1890 bo na 207 założonych w tym czasie przeszło połowa (107) już nie istnieje obecnie.

Najwięcej stowarzyszeń kredytowych żydowskich powstało w latach 1900—1909 bo prawie połowa (438) wszystkich żydowskich (881), jakie powstały w latach 1864—1909. Prawie $\frac{1}{3}$ (31·7%) nieżyjących spółek przypada na stowarzyszenia chrześcijańskie. Lata pomoru (1880—1890) przetrzebiły silniej szeregi stowarzyszeń żydowskich aniżeli chrześcijańskich, bo ze 136 żydowskich w tym czasie powstałych przeszło połowa (74) dziś nie żyje, zaś z 71 chrześcijańskich 33 przestało istnieć.

W r. 1892 nieistniało 104 spółek (po połowie chrześcijańskich i żydowskich) w r. 1902 już 162 (żydowskich znacznie więcej, w r. 1908 zaś 281 w tem $\frac{2}{3}$ z górą żydowskich.

Z nieistniejących spółek olbrzymia większość, bo aż 230 (na 281 wszystkich) przypada na Galicyę wschodnią, a w tem 164 żydowskich. Bezwzględnie najmniej stowarzyszeń żydowskich nieistniejących już wykazuje obwód sądowy tarnopolski (56), następnie złoczowski (24) i lwowski (21).

Z końcem roku 1908 istniało w Galicyi 1163 stowarzyszeń, z których jednak 22 likwidowało a to 5 chrześcijańskich i 17 żydowskich; na 1163 stowarzyszeń prosperujących było 474 chrześcijańskich i 689 żydowskich; z ogólnej liczby stowarzyszeń żydowskich wprawdzie przeważna część 1524 rozsiadła się w Galicyi wschodniej, jednak wśród ogółu stowarzyszeń zachodnich — stowarzyszenia żydowskie wykazują silniejszy procent (62·5), aniżeli wśród stowarzyszeń wschodnich (58·3); na zachodzie najwięcej stowarzyszeń żydowskich ma obwód sądowy rzeszowski (63) i tarnowski (35), najmniej liczy ich wadowicki; na wschodzie obwód tarnopolski (99), brzeżański (79), lwowski (62), najmniej przytaczają do Galicyi zachodniej obwód sanocki (28). Wśród powiatów politycznych widzimy najwięcej stowarzyszeń żydowskich w powiecie rzeszowskim (27), rohatyńskim (24), przemyskim (23), stanisławowskim (21) i brzeżańskim (20); naogół najmniej stowarzyszeń żydowskich liczą powiaty Pokucia i centralnego Podola; najmniej Podgórze zachodnio-galicyskie północno zachodnia część Galicyi wschodniej.

W r. 1891¹⁾ liczyło 200 towarzystw zaliczkowych 153.760 członków, w tem 127 chrześcijańskich 123.745 członków, zaś 73 żydowskich 30.015, czyli $\frac{1}{5}$ (19·5%) wszystkich członków przypadało na stowarzyszenia żydowskie, natomiast w r. 1908—876 stowarzyszeń, dla których mamy daty, posiadało 737.091 członków, w tem 356 chrześcijańskich 406.056, zaś 520 żydowskich 331.035 członków, czyli że w tych ostatnich było skupionych w r. 1908 już 36·7% wszystkich członków. Na ogół stowarzyszenia żydowskie mają przeciętnie mniej członków aniżeli stowarzyszenia chrześcijańskie; to zjawisko stwierdził i p. Łopuszański w r. 1891, to samo stwierdzamy obecnie po latach 17, w szczególności w r. 1891 stowarzyszenie chrześcijańskie liczyło przeciętnie 975 członków, żydowskie 768, w r. 1908 zaś nie tylko nie wzrosła przeciętna u stowarzyszeń żydowskich

ale nawet obniżyła się do 637 członków, natomiast u stowarzyszeń chrześcijańskich podniosła się do 1140. Obserwując dane zjawiska w obu częściach kraju odrębnie, widzimy, że na ogół stowarzyszenia żydowskie na zachodzie słabsze są pod względem liczby członków od wschodniej, w szczególności najsilniejsze stowarzyszenia żydowskie pod tym względem wykazuje obwód tarnowski na zachodzie, zaś obwody Brzeżany, Złoczów, Tarnopol na wschodzie. Przeprowadzone ściśle zestawienie wykazuje, że wśród kategorii stowarzyszeń t. j. liczących do 100 członków bardzo znaczną przewagę mają stowarzyszenia chrześcijańskie, bo prawie 70% — natomiast w kategorii 100—300 członków stosunek odwraca się na rzecz stowarzyszeń żydowskich; zjawisko to ostatnie występuje jeszcze silniej w III kategorii (300—500 członków) i znacznie słabnie w dwóch następnych (500—1000 i 1000—1500) zaś w ostatnich 3 kategoriach (ponad 1500 członków) stowarzyszenia chrześcijańskie znów wykazują silną przewagę, która wśród stowarzyszeń z liczbą członków wyżej 3000 przekracza 81%.

Zatem na ogół wśród stowarzyszeń mających najmniej i najwięcej pod względem liczby członków najczęściej spotykamy stowarzyszenia chrześcijańskie, zaś wśród średnich częściej żydowskie. Wśród stowarzyszeń chrześcijańskich $\frac{1}{5}$ przeszło (74) należy do kategorii liczącej od 1500—3000 członków; na kategorię z najmniejszą liczbą członków (do 100) przypada 15·2% stowarzyszeń chrześcijańskich. Wśród stowarzyszeń żydowskich 30% prawie przypada na II. kategorię, prawie $\frac{1}{5}$ na 3-cią 27·5% na IV-tą a następną wykazują coraz silniejszą obniżkę procentową, która w kategorii ostatniej dochodzi do 0·2%.

Z zestawień bilansów i siły finansowej stowarzyszeń okazuje się, że procentowo udział stowarzyszeń chrześcijańskich i żydowskich w kapitale udziałowym zmienił się dość znacznie w r. 1908 w porównaniu z r. 1891 na niekorzyść stowarzyszeń chrześcijańskich, na które w całej Galicyi z ogólnej kwoty kapitału udziałowego przypadało 69·3%; jednak przeciętna udziałów przypadająca na jedno stowarzyszenie podniosła się znacznie w stow. chrześcijańskich zaś obniżyła się nieco w żydowskich a to zjawisko występuje jeszcze wyraźniej przy przeciętnej przypadającej na jednego członka.

W r. 1891 wynosiły fundusze rezerwowe u stowarzyszeń chrześcijańskich 1,725.108 koron czyli 69·7% funduszy rezerw. wszystkich stowarzyszeń, w roku 1908 doszły do kwoty 8,185.585 kor. ale procentowo obniżyły się do 55·7%; natomiast fundusze rezerwowe stowarzyszeń żydowskich wzrosły absolutnie i procentowo bardzo znacznie dochodząc w roku 1908 do kwoty 6,507.877 k, jakkolwiek przeciętna przypadająca na jednego członka u stowarzyszeń żydowskich obniżyła się.

W r. 1891 na 1000 kor. kapitału udziałowego przypadał u stowarzyszeń chrześcijańskich fundusz rezerwowy w kwocie 221 koron w r. 1908 podniósł się nieznacznie do 224 kor.; u stowarzyszeń żydowskich widzimy pod tym względem wzrost stosunkowo silny bo z 335 kor. w r. 1891 na 402 w r. 1908. Z ogólnej sumy wkładek oszczędności złożonych w kasach galic stowarzyszeń kredytowych w roku 1908 a wynoszących kwotę 191,570.986 koron, przyciągnięty ku sobie stowarzyszenia chrześcijańskie 120,156.729 koron czyli 62·7%, zaś żydowskie 71,414.257 kor. czyli 37·3%; w porównaniu z r. 1891 znaczna zmiana na korzyść tych ostatnich.

¹⁾ bliżej o tem patrz Tadeusz Łopuszański „Żydowskie stowarzyszenia kredytowe w Galicyi“ Lwów 1893,

Daty dotyczące wysokości pożyczek udzielonych w roku 1908 zdołaliśmy uzyskać³⁾ tylko dla 762 stowarzyszeń (366 chrześcijańskich i 396 żydowskich) Otóż w r. 1908 udzielono w 762 stowarzyszeniach pożyczek w kwocie ogólnej 554,799.984 kor. a z kwoty tej przypadło 43 9/10% (243 378.600 kor.) na stow. chrześcijańskie, zaś 56 1/10% (311,421.384 kor.) na żydowskie; tu również w porównaniu z r. 1891 znaczna zmiana na korzyść spółek żydowskich.

Niespłacone akcepta wyniosły z końcem roku 1908 u wszystkich stowarzyszeń kwotę 342,021.376 koron (w r. 1891 zaledwie 45 924.880 kor.) w czem 200 569.522 koron należało się stowarzyszeniom chrześcijańskim (58·6%) zaś 141,451 854 kor. (41·4%) stowarzyszeniom żydowskim.

Wysokość udzielonych pożyczek i niespłaconych stowarzyszeniom zobowiązań sprowadzić musiało z drugiej strony znaczne zadłużenie się samych stowarzyszeń, a zadłużenie to u stowarzyszeń żydowskich było nawet silniejsze aniżeli u chrześcijańskich.

Operacje kredytowe przyniosły stowarzyszeniom w roku 1908 czysty zysk w kwocie 3,920.158 kor. z czego 2,379.350 (60·7%) przypadło w udziale stowarzyszeniom chrześcijańskim; o ile jednak przeciętna zysku przypadająca na jedno stowarzyszenie u spółek chrześcijańskich wzrosła, o tyle obniżyła się u stowarzyszeń żydowskich.

Na ogół stowarzyszenia chrześcijańskie gospodarują drożej aniżeli żydowskie; u 328 stowarzyszeń chrześcijańskich wyniosły koszta administracji w r. 1908 kwotę 3,123.018 kor. czyli 9521 koron przeciętnie na jedno stowarzyszenie natomiast u stowarzyszeń żydowskich 3,059.725 kor. (49·5—) czyli przeciętna wynosiła 7989 kor. Każde 100 kor. pożyczki pociągnęły za sobą koszta w kwocie 1·28 kor. u stowarzyszeń chrześcijańskich, zaś 0·98 koron u żydowskich.

Dla członków miarę wysokości zysku stanowi wysokość dywidendy. Odnośne daty posiadamy tylko dla 535 stowarzyszeń (253 chrześcijańskich i 282 żydowskich); otoż z zestawienia umieszczonego powyżej okazuje się, że wśród stowarzyszeń chrześcijańskich prawie połowa (124) uchwaliła za rok 1908 dywidendę 5 i 5 1/2%; natomiast wśród stowarzyszeń żydowskich przypada na tę kategorię tylko niespełna 1/4 (69), u 1/4 dywidenda wynosiła tylko 4%, u 1/7 (39) nawet tylko 3%.

W ogólności zyski normalne stowarzyszeń mieszczą się w różnicy między stopą procentową od wkładek i od pożyczek; w ogólności stowarzyszenia chrześcijańskie płaciły od wkładek 4—6%, z reguły jednak 5%; natomiast stowarzyszenia żydowskie 4%—7% a niekiedy nawet i 8%.

Od kwot pożyczonych pobierały stowarzyszenia chrześcijańskie 6%—8%, stowarzyszenia żydowskie 8%—10 a niekiedy 11% i 12%.

Niestety nie posiadamy dat o stosunkach zawodowych członków stowarzyszeń kredytowych w Galicyi⁴⁾ dlatego nie możemy z całą pewnością stwierdzić wśród jakich warstw ludności operują kredytem stowarzyszenia. W ogólności tylko zaznaczamy, co zresztą podniósł także Łopuszański w wspomnianej

³⁾ Daty zawarte w Roczniku Związku stow. za r. 1908 uzupełniliśmy dla kilkunastu stowarzyszeń żydowskich na podstawie informacji udzielonych przez Związek powszechny (organizację stowarzyszeń żydowskich w Galicyi).

⁴⁾ Rocznik Związku stowarzyszeń podaje odnośne daty dla stowarzyszeń związkowych, niestety do Związku należy obecnie zaledwie tylko 6 stowarzyszeń żydowskich a z drugiej strony istnieje poza Związkiem cały szereg stowarzyszeń chrześcijańskich przeważnie ruskich.

wyżej pracy, że członkami stowarzyszeń chrześcijańskich są przeważnie włościanie, żydowskich kupcy i rzemieślnicy a w niektórych okolicach tylko (Pokucie, złoczowskie, przemysłańskie) włościanie.

Na ogół stowarzyszenia żydowskie operując kapitałami sprytnie i mniejszym kosztem aniżeli stowarzyszenia chrześcijańskie pod względem swych zasobów pieniężnych dopędzają wielkimi krokami te ostatnie i w stosunkach kredytowych kraju odgrywają rolę coraz poważniejszą.

Prawo zastawu za czynsz na sprzętach domowych.

Po otwarciu konkursu do majątku pewnego kupca wniosła właścicielka domu prośbę do sądu o pozwolenie zastawniczego opisanie przedmiotów znajdujących się w lokalu handlowym i ruchomości tegoż własnych z powodu czynszu płatnego jeszcze przed otwarciem konkursu.

Zarówno komisarz konkursowy jak i sąd konkursowy odrzucili tę prośbę, sąd wyższy jednak dozwolił zastawniczego opisanie ruchomości.

Uzasadnienie jest następujące: W myśl dekretu nadwornego z dnia 10. kwietnia 1837 Nr. 189. Z. U. S. nadaje właścicielowi domu przepis § 1001. ust. cyw. ustawowe prawo zastawu na sprzętach i ruchomościach wynajmującego już wskutek wprowadzenia ich do najętego pomieszczenia, a zatem prawa tego może właściciel dochodzić skutecznie od tej chwili przeciw wszelkim wierzycielom najemcy, którzy na wniesionych przez najemcę ruchomościach nabywają prawo zastawu, zanim wynajmujący wniósł skargę o czynsz lub opisanie sprzętów i ruchomości, dalej w myśl dekretu nadwornego z dnia 3. listopada 1819 l. 1621. z, ust. sąd. przysługuje wynajmocy prawo żądania sądowego opisanie ruchomości najemcy nawet bez wyznaczenia audyencji sądowej. — Ustawa konkursowa zaś wedle § 12. nawet w razie otwarcia konkursu do majątku najemcy dozwala na zastawnicze opisanie ruchomości. Pretensye bowiem wierzycieli konkursowych w postępowaniu konkursowem najprzód przez zgłoszenie do masy konkursowej stają się skuteczne, prawo zastawu więc dla pretensyi za czynsz zaległy uznanej w ten sposób za płynną, już powinno być dopuszczone i wykonane przez zastawnicze opisanie ruchomości, nawet bez potrzeby osobnej formalnej skargi.

W przeciwnym bowiem razie stosując się ściśle do wymagań ustawy konkursowej wbrew wyraźnemu brzmieniu § 1101. ust. cyw. właściciel domu pomimo iż z ustawy ma prawo zastawu na ruchomościach lokatora, byłby w gorszym położeniu niż wierzyciele konkursowi.

W przytoczonym zaś wypadku należy zważyć, że właścicielka domu ze swoją pretensją za czynsz zapadły jeszcze przed otwarciem konkursu, jako wierzycielka konkursowa przychodziłaby dopiero w trzeciej klasie wierzycieli, gdy jako wierzycielka masy konkursowej może prawo zastawu przez zastawnicze opisanie bezzwłocznie wykonać.

Rewizyjny rekurs zastępcy masy konkursowej najwyższy trybunał orzeczeniem z dnia 20. czerwca 1910 G. Z. K. 479 10 odrzucił, gdyż zapatrywanie rekurenta, że zastawnicze opisanie ruchomości, w tym wypadku jest niedopuszczalne, jest błędne i sprzeciwia się wyraźnemu brzmieniu art. XIII. ustawy wprowadzejej do ordynacyi egzekucyjnej i nadwornemu dekretowi z dnia 3. listopada 1819 Nr.

1621. z. u. s., jak już sąd wyższy w swej decyzji zaznaczył. albowiem zastawnicze opisanie nie ma na celu dopiero nabycia prawa zastawu, lecz tylko jego ustalenie, prawa tego nabycie uzasadnia się już przez samo wprowadzenie ruchomości do mie- szkania.

Orzeczenia Trybunału adminastracyjnego.

(Ciąg dalszy).

34. **Konwersya.** Jeżeli w skrypcie dłuższym nowej pożyczki jest skonstatowane, że ona przyzwo- loną została w celu skonwertowania pozycyji ciążą- cych na tej realności w pewnej cyfrowo oznaczonej wysokości, w takim razie wymogowi, aby ze skryptu dłużnego przeznaczenie pożyczki na umorzenie da- wniejszych długów wynikało, stało się zadość choć- by poszczególne pozycye długów nie były cyfrowo wymienione. (Orzeczenie z dnia 28. września 1909. L. 8514).

35. **Podatek.** Jeśli wolny od podatku dochód z procentów Kasy oszczędności nie został wciągnięty do policzalnych przychodów, należy równocześnie przypadającą nań część wydatków (procenta od wkładek, wydatki administracyjne) z policzalnych wydatków wyłączyć w stosunku przychodu z pro- centów do ogólnej sumy brutto przychów. (Orzecz- nie z dnia 1. października 1909. L. 8092).

36. **Zwolnienie z pod prawa zasta- wu** dokument którym zezwolono na wykreślenie prawa zastawu ustanowionego dla wojskowej kaucyi małżeńskiej, — po poprzednim ustanowieniu innego prawa zastawu, bez osobnej opłaty, podlega tylko stałej należności stemplowej jednej korony. (Orze- czenie z dnia 4. października 1909 L. 5425).

37. **Przedawnienie.** W razie zgłoszenia na czas aktu podlegającego należności, biegnie przedawnienie nawet wówczas, choćby podstawy wymiaru nie zostały równocześnie dgręczone. (Orze- czenie z 5. października 1909 L. 8801).

38. **Podatek.** Podatki realne nie są potrącal- ne, jeśli dochód z realności nie został wciągnięty do podstawy opodatkowania. (Orzeczenie z dnia 8. pa- ździernika 1909 L. 828).

39. **Fundusz rezerwowy.** Fundusz rezer- wowy, który jest przeznaczony łącznie na straty z powodu wypadków wojennych, klęsk elementar- nych i przesilen gospodarczych, nie może być bez opodatkowania dotowany. (Orzeczenie z dnia 8 pa- ździernika 1909 L. 8828).

40. **Należność od wyroków.** Należność od wyroku jest ściągalsną z całego majątku strony obowiązanej do zapłaty, choćby wedle treści wyroku zaskarżone pretensya odnosiła się tylko do zafanto- wanej realności. (Orzeczenie z dnia 14. października 1909 L. 8988).

41. **Podatek.** Jeśli towarzystwo zaliczkowe w celu pokrycia swej pretensyi prowadzi browar wówczas tylko czysty dochód od pożyczki udzielo- nej po myśli statutu, ale nie cały czysty dochód browaru podlega korzystniejszej stopie podatkowej. (Orzeczenie z dnia 16. października 1909 L. 9142).

42. **Podatek.** Fundusz rezerwowy na amory- tyczącę aktywów, którego celem jest pokrycie mo- żliwych strat w latach przyszłych, nie może być bez opodatkowania dotowany. (Orzeczenie z dnia 22. pa- ździernika 1909 L. 9298).

43. **Należność od przeniesienia na- leżytości.** Jeżeli tym samym kontraktem sprze- daży zostaje sprzedanych kilku osobom więcej idea- lnych części posiadłości włościańskiej. będących współwłasnością różnych osób, wówczas dla oceny,

ze względu na ulgi, czy unormowane najwyższem postanowieniem z dnia 11. stycznia 1869. skala war- tości została przekroczoną, miarodajną jest łączna wartość przeniesionych udziałów (części). (Orzecz- nie z dnia 25. października 1909 L. 7623).

44. **Ustanowienie zastawu.** Jeśli dłużnik hipoteczny w sesyi odstępuje wierzycielowi hipo- tecznemu przypadające z mocy zawartego ubezpie- czenia od pożaru, sumę ubezpieczoną nawet na ten wypadek, gdy przestanie być dłużnikiem hipotecznym wówczas od tego rodzaju ustanowienia zastawu na- leży mieć osobną należność wedle po. tar. 78. (Orzeczenie z dnia 25 października 1909 L. 7869).

45. **Podwyżka stopy procentowej.** W razie podwyższenia stopy procentowej z hipo- tecznie ubezpieczonej reszty ceny kupna nie ma ulg konwencyjnych po myśli § 1. ustawy z dnia 22. lu- tego 1907, jeśli przy ustaleniu stosunku dłużnego (kontraktu kupna) wprowadzie należność procentowa ale nie należność skalowa została uiszczona (Orze- czenie z dnia 28. października 1909 L. 8333).

46. **Podatek.** Nadzwyczajny fundusz rezer- wowy przeznaczony wedle uchwały walnego zgromadzenia „na pokrycie powstałych strat“ nie może być bez opodatkowania dotowany, choćby nawet po- wód do stworzenia tego funduszu dały straty z dwóch oznaczonych, jednak różnorodnych rodzajów inte- resu (papiery wartościowe i eskont wekslowy). (Orze- czenie z dnia 27. października 1909 L. 9495).

Podatek domowoczynszowy. Budy- nek wraz z należącymi doń gruntami wydzierża- wiony i używany przez urzędnika jako mieszkanie in natura podlega podatkowi domowo-czynszowemu. (Orzeczenie z dnia 27. października 1909 L. 9499).

C. d. n.

NOTATKI.

† **Karol Gutkowski** emerytowany radca szkol- ny, zastępca burmistrza miasta Nowego Sącza i prze- wodniczący Dyrekcyi Miejskiej Kasy oszczędności w Nowym Sączu zmarł dnia 7. czerwca w Tru- skawcu w 66 roku życia. Przez śmierć śp. Karola Gutkowskiego traci Miejska kasa oszczędności jednego z nader gorliwych i pracowitych członków Dyrekcyi, zmarły bowiem nie żałował ni pracy ni trudu dla dobra tej instytucyi. Śp. Karol Gutkowski od szeregu lat wchodził w skład członków Wydziału Kasy a od roku 1902 wybrany przewodniczącym Dyrekcyi peł- nił tę funkcję aż do końca. Sprawami kas oszczę- dności żywo się zajmował

Cześć Jego pamięci.

Nowa kasa oszczędności. Magistrat król mia- sta Skawiny ma zamiar przystąpić do założenia miej- skiej kasy oszczędności w temże mieście.

Dwudziestopięcioletni jubileusz służby w ga- licyjskiej kasie oszczędności obchodził w dniu 1. czerwca rb. pan Wiktor Osiadacz, naczelny kasjer galicyjskiej Kasy oszczędności. — P. Osiadacz po ukończeniu szkół średnich mając zamiar poświęcić się zawodowi bankowemu wyjechał do Wiednia, gdzie ukoń czył akademię handlową a następnie udał się dla uzupełnienia fachowego wykształcenia do Paryża. Po powrocie do kraju wstąpił najpierw do służby do (nieistniejącego dziś) galicyjskiego Banku kre- dytowego, gdzie pracował przez lat siedm, poczem przeniósł się do galicyjskiej kasy oszczędności gdzie też od lat 25 bez przerwy z pożytkiem dla instytu- cyi pracuje. Głęboka wiedza fachowa, gruntowna znajomość stosunków ekonomicznych zwłaszcza kra- jowych, — a przy tem wszystkim pomimo 32 lat zawodowej służby młodzieńczy zapał do pracy, uprzejmość w obec kolegów, klientów i wszystkich,

którzy mieli się sposobność z nim zetknąć. — cechują szanownego jubilata.

Statut funduszu opieki mieszkaniowej. Dziennik praw państwa pod Nr. 113. ogłasza wydany na dniu 11. czerwca br przez ministerstwo robót publicznych w porozumieniu z ministerstwem skarbu, statut funduszu opieki mieszkaniowej, utworzonego ustawą z dnia 22. grudnia 1910 Dz. p. p. Nr. 242. Zanim podamy cały statut, nadmieniamy, że składa się on z 31. artykułów, które są poniekąd objaśnieniem przepisów ustawy co do przeznaczenia funduszu, co do osobistych i rzeczowych warunków korzystania z tego funduszu, sposobu, wysokości i prawnych następstw. Wedle art. 3 statutu najwyższej 20% corocznej dotacji może być użytych na udzielanie bezpośrednich pożyczek, reszta zaś tylko na gwarancję za pożyczki i ich oprocentowanie. W art. 6. przyznaje statut uwolnienie od należitości i stempli podaniom wnoszonym do funduszu i jego organów tudzież załącznikom do tychże podań. W następnych paragrafach objaśnia statut pojęcie małych mieszkań, policzalną wartość nieruchomości, wysokość pożyczki, poręki, zobowiązania funduszu w razie przyjęcia poręki, obowiązki wierzycieli hipotecznych. W art.

19 znajdują się przepisy o zabezpieczeniu, oprocentowaniu i umarzaniu pożyczek udzielonych lub zagarantowanych przez fundusz opieki mieszkaniowej. W art. 14. wymienia statut te korporacje i instytucje, które mają prawo do korzyści z pomocy kredytowej statutu i wylicza, jakie postanowienia w statutach tych instytucji mają być zawarte. W końcu znajdują się w statucie postanowienia co do wypowiedzenia pożyczki co do warunków wynajmu pomieszczeń wypowiedzenia ubezpieczenia ogniowego i t. d.

Nowy Sąd powiatowy. Na podstawie rozporządzenia c. k. Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 26. maja 1911. Dz. p. p. Nr. 102 rozpoczyna swe czynności z dniem 1. września 1911 nowy sąd powiatowy w Podkamieniu kreowany reskrytem c. k. Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 27. listopada 1903. Dz. p. p. Nr. 241.

Ruch wkładek

w Związkowych kasach oszczędności za miesiąc maj 1911.

	%	Stan kapitału wkładowego z dniem 30. kwietnia 1911		W ciągu miesiąca maja 1911.						Różnica		Stan kapitału wkładowego z dniem 31. maja 1911			
		K.	h.	wynosiły wkładki			zwrócone			K.	h.	K.	h.		
				Stron	K.	h.	Stron	K.	h.						
Bochnia	m.	5	3,663.743	03	290	123.778	84	261	61.248	08	+	62.590	76	3,726.273	79
Bochnia	p.	5	3,156.051	83	153	77.073	93	133	38.673	88	—	38.400	05	3,194.451	88
Bohorodczany	p.	5	1,019.740	57	123	40.632	94	95	37.449	11	+	3.183	83	1,022.924	40
Brzesko	p.	4-4 1/2-5	1,298.956	68	128	34.321	77	52	27.014	66	—	7.307	11	1,306.263	79
Brzeżany	p.	5	2,228.393	29	144	250.060	94	134	278.968	59	—	28.907	65	2,199.485	64
Buczacz*	p.	3-5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dąbrowa	m.	4 1/2-5	1,008.007	95	113	45.967	62	71	32.987	87	—	12.979	75	1,020.987	70
Dobromil*	m.	4 1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Drohobycz	m.	4	3,589.083	63	166	171.733	78	170	230.547	84	—	58.814	06	3,530.269	57
Gródek Jagielloński*	p.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Horodenka	p.	4 1/2	950.567	42	97	33.724	28	106	34.516	97	—	792	69	949.774	73
Jarosław*	m.	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jasło*	m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalusz	p.	4	598.370	69	132	63.291	61	89	51.236	56	+	12.055	05	610.425	74
Kalusz	p.	4 1/2	348.478	95	—	—	—	7	1.242	43	—	1.242	43	347.236	52
Kołomyja	m.	4 1/2	5,231.288	09	666	368.620	12	615	241.652	96	—	126.967	16	5,358.255	25
Kraków*	m.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kraków	p.	4	24,205.295	45	2206	1,039.559	82	1803	1,074.208	07	—	34.648	35	24,170.647	20
Krosno	m.	4 1/2	1,634.173	72	202	103.738	97	111	63.365	41	—	40.373	56	1,674.547	28
Lwów	gal.	4	103 001.845	81	12236	5,369.093	93	12014	4,774.498	90	+	594.595	03	103,596.440	84
Mielec	p.	5	880.916	20	89	22.275	49	32	29.921	31	—	7.645	82	873.270	38
Myślenice	p.	5	2,137.035	76	—	94.393	86	—	84.235	40	—	10.158	46	2,147.194	22
Nowy Sącz	m.	4 1/2-5	4,786.836	08	342	179.010	19	314	150.134	97	—	28.875	22	4,757.960	86
Nowy Targ*	p.	4 1/4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Podgórze	m.	4 1/4	3,786.270	06	550	184.419	20	406	166.417	21	—	18.001	99	3,804.272	05
Przemysł	m.	4	9,022.723	32	670	462.373	82	710	371.313	24	+	91.060	58	9,113.783	90
Ropczyce	p.	4 1/2	1,563.127	33	190	86.609	52	70	61.985	08	+	24.624	44	1,587.751	77
Rudki	p.	4 1/2-5	687.062	34	62	71.669	76	52	47.192	32	—	24.477	44	711.539	78
Rzeszów	m.	4	3,732.041	42	261	180.829	16	235	140.281	30	—	39.747	86	3,771.789	28
Sambor*	m.	4 1/2	919.475	72	68	49.367	93	55	27.453	84	—	21.914	09	941.389	81
Sambor	p.	5	6,038.595	59	550	341.064	28	464	276.014	81	+	65.049	47	6,103.645	06
Sanok	m.	4 1/2	3,421.222	62	254	226.208	85	224	167.064	19	—	59.144	66	3,480.367	28
Sniatyn	m.	5 1/2	711.600	41	152	68.366	05	89	33.064	60	—	35.301	45	746.901	86
Sniatyn	p.	5	1,851.839	73	88	48.079	97	67	19.769	90	—	28.315	47	1,880.155	20
Sokal	m.	4 1/2	1,812.758	34	167	98.588	11	125	77.897	11	—	20.691	—	1,833.449	34
Stryj	m.	4 1/2	4,560.424	94	591	253.439	89	583	227.789	85	+	25.650	04	4,586.074	98
Tarnobrzeg	p.	5	1,893.519	12	195	193.733	14	119	195.273	34	—	1.540	20	1,891.978	92
Tarnopol	m.	4	7,293.052	10	997	513.479	02	1031	452.621	01	—	60.858	01	7,353.910	11
Tlumacz	p.	4-5	565.023	95	89	68.021	79	72	32.853	74	—	35.168	05	600.192	—
Trembowła	p.	4 1/2	1,008.001	25	114	43.117	73	100	39.285	51	+	3.832	22	1,011.833	47
Wadowice	p.	4	4,832.559	88	329	111.836	59	243	96.978	69	—	14.857	90	484.417	78
Wieliczka*	p.	5	1,051.729	43	97	54.829	02	92	29.296	03	+	25.532	99	1,077.262	42
Zaleszczyki	p.	4-5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

*) Do chwili zamknięcia numeru wykazu nie otrzymaliśmy.

Nakładem Związku gal. kas oszczędności

wyszła

INSTRUKCYA MANIPULACYJNA

dla

KAS OSZCZĘDNOŚCI

Cena za egzemplarz 18 koron.

== Do nabycia w Biurze Związku. ==

DOM BANKOWY

Kantor wymiany

SOKAL & WILIEŃ

kupuje i sprzedaje wszelkie papiery wartościowe i waluty zagraniczne po możliwie najskrupulatniejszych kursach, skutecznie pod takimi samymi warunkami wszelkie zlecenia giełdowe zarówno na giełdzie wiedeńskiej jak i na giełdach zagranicznych, wypłaca wszelkie kupony możliwie bez potrącenia jakiegokolwiek prowizji inkasowej.

Filia c. k. uprz. austriackiego

Zakładu kredytowego

dla handlu i przemysłu

WE LWOWIE

wydaje codziennie (z wyjątkiem niedziel i świąt) w godzinach od 9 do 12 przedpoł. i od 3 do 4 popoł.

książeczki wkładkowe

z 4% oprocentowaniem

Na żądanie wypłaca kwoty do 5000 k. jednego dnia i na jedną książeczkę bez wypowiedzenia.

Kupuje i sprzedaje

wszelkie papiery wartościowe i monety po kursie dziennym bez doliczenia prowizji, wydaje przekazy i akredytywy na zagraniczne miejsca, przyjmuje zlecenia giełdowe, bierze w przechowanie papiery wartościowe i udziela na nie zaliczek.

FILIA

Pragskiego Banku Kredytowego

we Lwowie, ul. Karola Ludwika 1. 29

(Nr. telefonu 937, 946, 846).

Zakład centralny w Pradze. Filie w Kolinie Otomuńcu i Brodach.

Wpłacony kapitał akcyjny K. 9,000,000.

Fundusze rezerwowe i gwarancyjne K. 4,100,000.

Korzystne załatwianie

wszelkich transakcji bankowych i lokacji kapitałów

Kupno i sprzedaż papierów wartościowych. — Przeprowadzanie wszelkich obrotów giełdowych na targach krajowych i zagranicznych

Promesy, Losy (Sprzedaż losów za wypłatą w rachunku bieżącym). — Otwieranie kredytów i udzielanie zaliczek na pokład papierów wartościowych. — Przyjmowanie w przechowanie i w zarząd papierów wartościowych. — Ubezpieczanie losów i efektów od strat z powodu wylosowania. — Wykupno płatnych kuponów i wylosowanych papierów wartościowych. — Listy polecające i akredytywy na sezony podróży. — Eskont weksli. — Inkasa i wypłaty w kraju i na miejsca zagraniczne. — Wkładki pieniężne, na książeczki wkładkowe (podatek rentowy opłaca Bank) oprocentowuje po

4 1/2 procent

na asygnaty kasowe z 90-dniowym wypowiedzeniem: oprocentowanie po 4 1/4% i w rachunku bieżącym.

Oddział komercyjny:

Finansowanie przedsiębiorstw przemysłowych i budowl publicznych, kredyty na podatki i cła. Zaliczkowanie faktur towarowych. Kupno i sprzedaż w drodze komisowej towarów i zaliczkowanie tycheż.

Wiedeński Bank Związkowy

FILIA WE LWOWIE.

Lwów

Kapitał akcyjny:
K. 80,000,000.

Fundusze rezerwowe:
K. 23,027,428-13.

we własnym gmachu przy
ul. Jagiellońskiej 13.

Telefon nr. 57. Dyrekcya
Telefon nr. 358. Kantor
wymiany.

Zakład centralny
Wiedeń

FILIE: Aussig u Z. Berno, Budapeszt, Czernlowca, Grac, Prowotajów, W. Neustadt i St. Polten, 12 kantorów wymiany i kas depozytów we Wiedniu.

Załatwia wszelkie interesa bankowe oraz transakcje w zakresie kantorów wymiany wchodzące a mianowicie:

Przyjmuje wkładki w rachunku czekowym i w rachunku bieżącym. Przyjmuje wkładki na 4% książeczki wkładkowe. Oprocentowanie rozpoczyna się z dnem następnym po złożeniu wkładki a kończy się z dniem poprzedzającym podjęcie wkładki. Podatek rentowy opłaca bank z własnych funduszy. Eskontuje weksle, otwiera kredyty i udziela zaliczki w podkład papierów wartościowych. Przeprowadza wszelkie obroty giełdowe na targach krajowych i zagranicznych. Kupuje i sprzedaje papiery wartościowe, waluty i przekazy na zagraniczne miejsca.

Wydaje listy kredytowe na wszystkie kraje. Wymienia kupony i wylosowane papiery wartościowe. Inkasuje weksle we wszystkich miejscach krajowych i zagranicznych. Przechowuje papiery wartościowe i zarządza nimi. Ubezpiecza papiery wartościowe przed stratami z wylosowania. Rewiduje bezpłatnie numery losów i innych papierów wartościowych, podlegających losowaniu. Najkorzystniejsze. Pilne czuwanie nad interesami klientów. Ułatwienia wszelkiego rodzaju, umożliwione doświadczeniem i rozgałęzionymi stosunkami w całym świecie kupieckim.